

H. de Balzac: Otec Goriot

Jean Joachim Goriot bol pred revolúciou obyčajný cestovinársky robotník, zručný, sporivý a dosť podnikavý, aby si mohol kúpiť závod svojho majstra, ktorý sa náhodou stal obeťou prvého povstania roku 1789... Ak ho niekto videl, ako vedie obchod, vysvetľuje zákony o vývoze a dovoze obilia, študuje ich zmysel, postihuje ich chyby, bol by usúdil, že je schopný stať sa štátnym ministrom. Bol trpezlivý, činný, energický, vytrvalý, rýchly v podnikaní, mal orlí zrak, všetkému predišiel, všetko predvídal, všetko vedel, všetko tajil; bol diplomat v rozhodovaní, vojak pri postupe... Jeho žena, jediná dcéra bohatého nájomcu z Brie, bola pre neho predmetom zbožného obdivu, bezhraničnej lásky. Goriot v nej obdivoval jemnú a silnú povahu, citlivú a dobrú, ktorá bola pravým opakom jeho vlastnej povahy. Ak v srdci muža jestvuje nejaký vrozený cit, či to nie je hrdosť, že v každej chvíli poskytuje ochranu nejakej slabej bytosti? Pridajte k tomu ešte lásku, tú vrúcnu povďačnosť úprimných duší voči zdroju ich radosti, a pochopíte množstvo čudáctiev. Po siedmich rokoch neskaleného šťastia stratil Goriot na nešťastie ženu... Čo aké skvelé boli ponuky veľkoobchodníkov alebo nájomcov, usilujúcich sa dať mu svoje dcéry, chcel zostať vdovcom... Prirodzene, obe dcéry vychovával nerozumne. Goriot vyvýšil dcéry medzi anjelov, no rozhodne nad seba – úbožiaka. Miloval aj bolesť, čo mu neraz zapríčinili.

Keď už dcéry boli súce na výdaj, mohli si vybrať mužov podľa chuti: každá mala dostať do vena polovicu otcovho majetku. Anastasie, ktorej pre jej krásu dvoril gróf de Restaud, mala aristokratické sklony, a tak opustila otcovský dom, aby sa vyšvihla do vysokých spoločenských kruhov. Delphine mala rada peniaze; vydala sa za Nucingena, bankára nemeckého pôvodu, ktorý sa stal barónom Svätej ríše rímskej.

(preložil: Ľ. Novák)

1. Po prečítaní ukážky uveďte, či sú nasledujúce tvrdenia o otcovi Goriotovi pravdivé (P) alebo nepravdivé (N).

P	N	TVRDENIE
		Obaja jeho zaťovia mali šľachtický titul.
		Svoj prvý závod na výrobu cestovín získal ako robotník.
		Bol myslou farebný, mal pomalý úsudok, slabšie logické myslenie.
		Po smrti ženy mal ponuky znova sa oženiť, no on ich odmietol.
		V čase obchodovania potreboval právnik, lebo ako bývalý robotník sa nevyznal v zákonoch.
		Vychovával dcéry sám menej ako sedem rokov.

2. Prečítajte si podčiarknutú vetu v ukážke a niekoľkými vetami objasnite, ako charakterizuje autor mužov a ich lásku.

3. Uveďte, ktorý kompozičný postup používa autor v prvej časti ukážky.

☐ chronologický ☐ retrospektívny ☐ pásmovitý ☐ reťazový

4. Napíšte pravopisne správne pomenovanie ženy s francúzskou národnosťou.

5. Otec Goriot je typickou literárnou postavou obdobia realizmu. Na základe ukážky vytvorte definíciu realistického hrdinu.

6. Zapište slovom pravopisne správne rok povstania spomínaného v ukážke.

Honoré de Balzac